

สรุปประเด็นการประชุมสัมมนา

WIPO Asia-Pacific Regional Symposium on Capacity Building

in the Field of Copyright and Related Rights

ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ 24-25 เมษายน 2555

หัวข้อที่ 1 The Increasing Importance of the Copyright Regime and the Need for Capacity Building Programs to Meet the Challenges

(โดย Mr. Scot Morris, Director International Australian Performing Right Association, (APRA), Sydney)

- ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีดังกล่าวทำให้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานลิขสิทธิ์ วิธีการจำหน่าย และวิธีการบริโภคงานลิขสิทธิ์เปลี่ยนไป เช่น ทำให้เกิดรูปแบบการทำธุรกิจใหม่ๆ ทั้งยังเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Providers: ISPs) อีกด้วย
- ในยุคดิจิทัล ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้น องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการหาแนวทางเพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าว โดยในปี 1996 WIPO Internet Treaties ซึ่งประกอบด้วย WIPO Copyright Treaty (WCT) และ WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT) ได้เริ่มบังคับใช้
- ในประเทศอังกฤษ รัฐบาลมีนโยบายด้านวัฒนธรรม โดย 1) พยายามให้เด็กนักเรียนได้รับ Creative Education 2) พยายามเปลี่ยนความสามารถพิเศษหรือทักษะให้กลายเป็นอาชีพ 3) ให้ความช่วยเหลือธุรกิจหรืออุตสาหกรรมสร้างสรรค์ให้สามารถเติบโตได้และสามารถเข้าถึงแหล่งการเงิน 4) สนับสนุนให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 5) พยายามประชาสัมพันธ์ให้ประเทศอังกฤษเป็น The World's Creative Hub เป็นต้น
- ในประเทศออสเตรเลีย รัฐบาลได้แถลงนโยบายด้านวัฒนธรรมในปี 2011 ซึ่งเป็นแผนระยะยาวสำหรับ 10 ปี โดยประเด็นหลักๆ ที่รัฐบาลให้ความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ 1) Core Art 2) อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industries) และ 3) มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage)

- การเพิ่มขีดความสามารถหรือการเพิ่มศักยภาพ (Capacity Building) ในเรื่องลิขสิทธิ์ สามารถทำได้ โดยการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ให้แก่ผู้สร้างสรรค์ ผู้จัดพิมพ์ ผู้รวบรวม และผู้บริโภค เป็นต้น
- นอกจากนี้ การจัดการอบรมให้แก่หน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน มหาวิทยาลัย และกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการอบรมในเรื่องลิขสิทธิ์ให้แก่ผู้พิพากษา อัยการ เจ้าหน้าที่ศุลกากร และเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีความสำคัญเช่นกัน

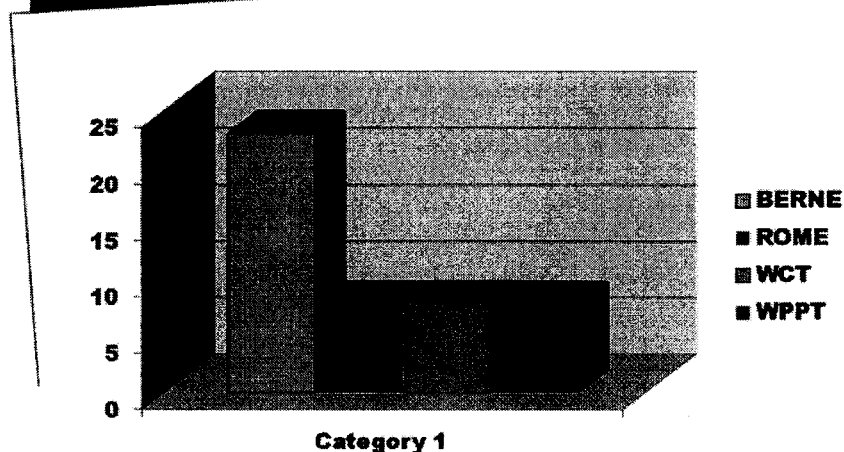
หัวข้อที่ 2 Recent Growth and Development of Copyright and Related Rights in the Region

(โดย Mr. Ang Kwee Tiang, Regional Director for Asia and Pacific and Counsel, The International Confederation of Societies of Authors and Composers (CISAC), Singapore)

การพัฒนาของลิขสิทธิ์และการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในเอเชีย-แปซิฟิก

- แม้ว่าการลงนามอนุสัญญากรุงเบอร์นเริ่มมีมาตั้งแต่ช่วงหลังของศตวรรษที่ 19 ประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก ส่วนใหญ่ลงนามในอนุสัญญาดังกล่าวในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยังคงเหลืออีก 14 ประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก ที่ยังไม่ได้ลงนามในอนุสัญญากรุงเบอร์น ในส่วนของอนุสัญญากรุงโรม ประเทศในเอเชีย-แปซิฟิกเพียง 8 ประเทศเท่านั้นที่ลงนามในอนุสัญญานี้ นอกจากนี้ ประเทศเอเชีย-แปซิฟิกหลายประเทศ ยังไม่ลงนามใน WIPO Internet Treaties

Comparative Chart of AP signatories to 4 key international copyright/related rights treaties

ที่มา: ภาพจาก Presentation ของ Mr. Ang Kwee Tiang

การละเมิดลิขสิทธิ์ในยุคดิจิทัลและความรับผิดชอบของผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต

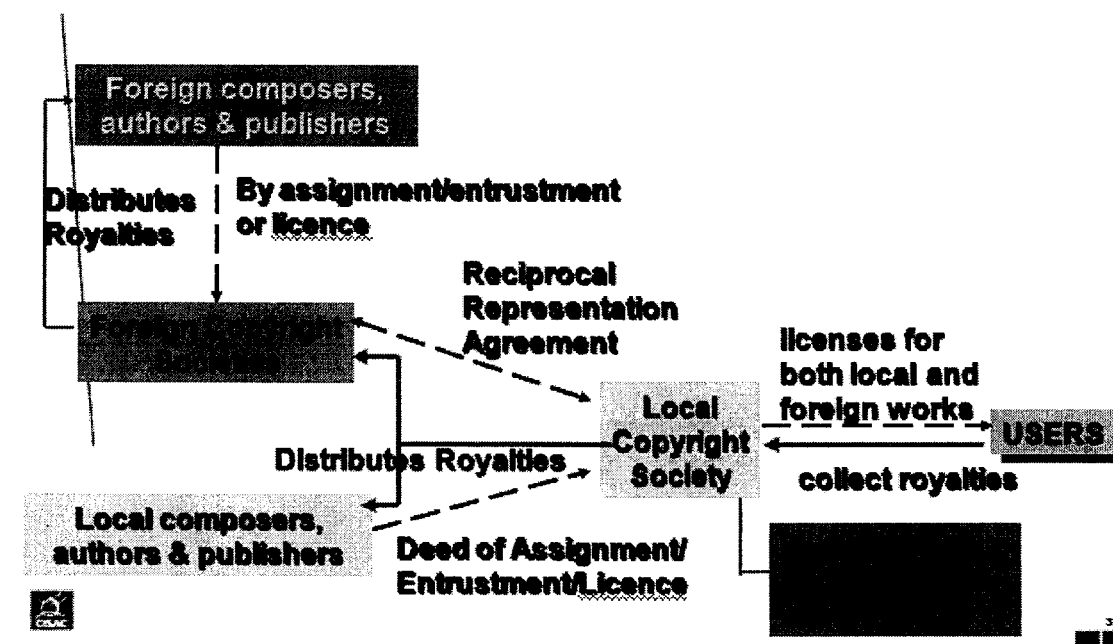
- หลายประเทศในเอเชีย-แปซิฟิกอยู่ระหว่างการศึกษาเงื่อนไขของการลงนามใน WIPO Internet Treaties (WCT, WPPT) โดยถือได้ว่าเป็นก้าวแรกของการพยายามจัดการกับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในยุคดิจิทัล
- ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลี ประเทศไต้หวัน และประเทศนิวซีแลนด์ ได้นำระบบ Graduated Response มาใช้ในการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต
- ในกรณีของประเทศไทย Graduated Response ได้ถูกนำมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2009 โดยระบบ Graduated Response ของประเทศไทยแตกต่างจากระบบของประเทศฝรั่งเศสตรงที่ระบบของประเทศไทยจะไม่ระงับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตทั้งหมดของผู้ละเมิด แต่จะระงับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของ ISP ที่มีการละเมิดเกิดขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ การระงับการเข้าถึงดังกล่าวจะไม่กระทบกับการให้บริการ email ที่เกี่ยวข้องกับส่วนที่ถูกระงับการเข้าถึง โดยก่อนที่จะมีการออกคำสั่งศาล คณะกรรมการลิขสิทธิ์เกาหลี (Korea Copyright Commission) จะทำการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวก่อน ทั้งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้ที่เป็นเจ้าของ account นั้นๆ จะถูกไต่สวนและสอบถามความเห็นก่อน หลังจากนั้น ISP มีเวลา 10 วันในการดำเนินการตามคำสั่ง โดยอาจมีการสั่งให้จ่ายค่าปรับ 10 ล้านวอน (ประมาณ 270,00 บาท) หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือผู้ละเมิดอาจถูกระงับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตนานสูงสุด 6 เดือน
- ประเทศไทยมีการนำ Graduated Response มาใช้ในเดือนเมษายน 2009 โดยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตคนใดที่ถูกพบว่าอัปโหลด โปสต์ หรือใช้โปรแกรมแชร์ไฟล์ในการส่งผ่านวิดีโอ เพลง หรือบทความ หรือขายสินค้าละเมิดบนเว็บไซต์สำหรับประมวลสินค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต จะถูกระงับการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตทั้งหมดหรือบางส่วนโดย ISP หากว่าผู้นั้นทำการละเมิดซ้ำๆ ถึง 3 ครั้ง
- ในกรณีของประเทศไทยนั้น ระบบ Graduated Response มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2011 โดยบทบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า ISP หรือผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องส่งการแจ้งเตือนเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ไปยังผู้ถูกกล่าวว่าจะละเมิดลิขสิทธิ์ โดยแจ้งว่า หากกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ต่อไปจะถูกดำเนินคดีได้ วัตถุประสงค์ของการใช้ระบบดังกล่าว คือ ต้องการยับยั้งการกระทำของผู้ละเมิดในการแจ้งเตือนครั้งแรก อย่างไรก็ดี หากผู้ละเมิดได้รับการแจ้งเตือนจำนวน 3 ครั้งจากผู้เป็นเจ้าของสิทธิรายเดียวกัน ISP จะต้องแจ้งเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้ซึ่งจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายสูงสุดถึง 15,000 ดอลลาร์
- จากผลการสำรวจของ APCO Worldwide สำหรับ The International Federation Against Copyright Theft พบว่า กว่าร้อยละ 70 ของผู้ได้รับการสัมภาษณ์เห็นว่าระบบ Graduated Response

ที่นำมาใช้จัดการกับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์บนสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถยังยั้งพวกเขาจากการดาวน์โหลดที่ผิดกฎหมาย และมากกว่าร้อยละ 50 กล่าวว่า พวกเขาจะหยุดการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ทันทีเมื่อได้รับการแจ้งเตือนครั้งแรกจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

- International Federation of the Phonographic Industry หรือ IFPI เผยว่า ยอดการจำหน่ายเพลงออนไลน์ที่เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 53 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2009 เป็นผลมาจากระบบ Graduated Response ที่มีประสิทธิภาพ

ความจำเป็นของการบริหารจัดการเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์

- กฎหมายลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์หลายประการ เช่น สิทธิในการทำซ้ำ สิทธิในการแสดงต่อหน้าสาธารณชน สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพ สิทธิในการส่งสัญญาณเคเบิล สิทธิในการจัดพิมพ์ สิทธิในการดัดแปลง เป็นต้น ดังนั้น เป็นการยากที่เจ้าของสิทธิรายหนึ่งๆ จะบริหารจัดการสิทธิของตนเองทั้งหมด
- ในบางกรณี เช่น กรณีของการบริหารจัดการสิทธิในการแสดงต่อหน้าสาธารณชน และกรณีของสิทธิในการทำซ้ำโดยการถ่ายเอกสาร การบริหารจัดการโดยเจ้าของสิทธิรายนั้นๆ ด้วยตนเองเป็นการยาก ดังนั้น Collective Management จึงมีความสำคัญในส่วนนี้
- แผนภาพแสดงการเคลื่อนไหวของสิทธิ

- ตัวอย่างกรณีที่ต้องใช้ Collective Management เช่น
  - การบริหารจัดการสิทธิในงานดนตรีกรรมจำนวนมาก
  - การใช้งานลิขสิทธิ์นั้นๆ ในต่างประเทศ
  - กรณีที่ยากต่อการกำหนดอัตราค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ เป็นต้น

กฎหมายเฉพาะหรือข้อบังคับที่ใช้ควบคุมการบริหารจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์

- ประเทศในเอเชียแปซิฟิกที่มีหรือพยายามที่จะมีกฎหมายที่ใช้ควบคุมการบริหารจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ ได้แก่

1. ออสเตรเลีย	9. อินเดีย
2. บังกลาเทศ	10. อินโดนีเซีย
3. บรูไน	11. ญี่ปุ่น
4. กัมพูชา	12. มาเลเซีย
5. จีน	13. มองโกเลีย
6. ฮองกง	14. ปากีสถาน
7. มาเก๊า	15. ศรีลังกา
8. ไต้หวัน	16. สิงคโปร์
	17. เวียดนาม

- เหตุผลของการมีกฎหมายควบคุมการดำเนินการบริหารจัดการเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ คือ
  - เพื่อให้องค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์อย่างเหมาะสม
  - เพื่อให้เจ้าของสิทธิได้รับประโยชน์สูงสุดจากการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์
  - เพื่อให้ผู้ใช้งานลิขสิทธิ์สามารถเข้าถึงงานลิขสิทธิ์ได้ง่ายขึ้น
  - เพื่อควบคุมการผูกขาดการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ขององค์กรจัดเก็บต่างๆ

- หลายๆ ฝ่ายยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ Collective Management
  - การมีกฎหมายควบคุมการบริหารจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์จะทำให้อุตสาหกรรมเพลงเติบโตมากขึ้น
- กฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ควรต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้
    - วิธีการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์
    - บทบัญญัติที่ให้มีการตั้งองค์กรจัดเก็บ 1 องค์กร ต่อ 1 สิทธิ เช่น องค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ในการถ่ายเอกสาร เป็นต้น
    - หน่วยงานที่มีอำนาจในการสอดส่องดูแลการดำเนินการขององค์กรจัดเก็บ
    - การจัดตั้ง Copyright Tribunal
    - สถานะทางกฎหมายขององค์กรจัดเก็บในการฟ้องร้องดำเนินคดี เป็นต้น
- นอกจากนี้ วิทยากรได้กล่าวถึง Resale Royalty Right หรือสิทธิในการได้รับการค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ของศิลปิน/จิตรกร หากมีการนำงานลิขสิทธิ์ของเขาไปจำหน่ายต่อ โดยประเทศในเอเชียแปซิฟิกเพียง 4 ประเทศเท่านั้นที่มีการบัญญัติสิทธิดังกล่าวไว้ในกฎหมาย (ออสเตรเลีย บังคลาเทศ อินเดีย และฟิลิปปินส์) อย่างไรก็ตาม มีเพียงประเทศออสเตรเลียเท่านั้นที่มีการจัดเก็บค่าตอบแทนสิทธิดังกล่าวโดยองค์กรที่ชื่อว่า Copyright Agency Limited (CAL) ซึ่งตั้งขึ้นในปี 2009 เพื่อดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนสำหรับ Resale Royalty Right โดยในช่วงที่ผ่านมา มีการจัดเก็บค่าตอบแทนสำหรับสิทธินี้มากกว่า 500,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย
- ในประเทศฟิลิปปินส์ องค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนสำหรับ Resale Royalty Right ที่เรียกว่า New Visual Arts Society เริ่มจัดตั้งในปี 2009 แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการจัดเก็บใดๆ เนื่องจากยังไม่มีงบค่าใช้จ่ายระเบียบข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- สำหรับประเทศอินเดียและบังคลาเทศ แม้ว่าจะมีกฎหมายสำหรับควบคุมการดำเนินจัดเก็บค่าตอบแทนสำหรับ Resale Royalty Right แต่ในประเทศดังกล่าว ยังไม่มีการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บสำหรับสิทธิประเภทนี้แต่อย่างใด

หัวข้อที่ 3 Practices, Experiences and Challenges on Capacity Building of Copyright and Related Rights in the Philippines

(โดย Ms. Carmen G. Peralta, Director Documentation, Information and Technology Transfer Bureau, Intellectual Property Office of the Philippines (IPOP HL), Manila)

- จากสื่อสิ่งพิมพ์ของ WIPO ในปี 2008 ชี้ให้เห็นว่า อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในประเทศฟิลิปปินส์ได้สร้างมูลค่าคิดเป็นอัตราร้อยละ 4.82 ของ GDP หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 144 ล้านล้านเปโซ ทั้งยังกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานร้อยละ 11.1 ของการจ้างงานทั้งประเทศ
- ในฟิลิปปินส์ หน่วยงานรัฐที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับด้านลิขสิทธิ์ คือ
  1. The Intellectual Property Office of the Philippines (IPOP HL) – ทำหน้าที่ดำเนินการและบริหารงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง
  2. The National Library of the Philippines (NPL) – รับผิดชอบเกี่ยวกับการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ (Copyright Registration) และ Legal Deposit
- แม้ว่าทั้งสองหน่วยงานจะแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจน แต่ในปี 2011 NPL ได้ตกลงแต่งตั้งให้ IPOP HL เป็นตัวแทนในการจัดเก็บตัวอย่างผลงานลิขสิทธิ์และออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้มาจดทำเบียนลิขสิทธิ์ และจากความตกลงดังกล่าว ประชาชนทั่วไปในประเทศฟิลิปปินส์สามารถจดทะเบียนลิขสิทธิ์ผ่าน 10 หน่วยงานของ IPOP HL ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ
- IPOP HL มีการจัดอบรมเบื้องต้นเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง รวมถึงการจัดอบรมระดับสูงและการแบ่งกลุ่มอบรมเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการจัดการอบรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น หน่วยงานรัฐอื่นๆ, WIPO และสำนักลิขสิทธิ์ของประเทศต่างๆ เป็นต้น
- ประเทศฟิลิปปินส์มีความต้องการด้านลิขสิทธิ์ ดังนี้
  - ต้องการจัดตั้งสำนักลิขสิทธิ์ เพื่อดูแลงานเกี่ยวกับด้านลิขสิทธิ์โดยเฉพาะ
  - ต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านลิขสิทธิ์เข้ามาร่วมทำงานด้วย
  - ต้องการเพิ่มความตระหนักรู้ในเรื่องลิขสิทธิ์ให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

- ต้องการบรรจุวิชากฎหมายลิขสิทธิ์ในหลักสูตรการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
- แผนของ IPOPHL ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์มีดังนี้
  - จัดตั้งสำนักลิขสิทธิ์
  - ให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไปเกี่ยวกับลิขสิทธิ์
  - จัดทำผลการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของลิขสิทธิ์เพื่อหาแนวทางการดำเนินการของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ในประเทศฟิลิปปินส์
  - สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ใหม่ๆ รวมถึงสร้างความแข็งแกร่งให้แก่องค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ที่มีอยู่เดิม รวมถึงกลุ่มต่างๆ ที่รวมตัวกันในด้านลิขสิทธิ์ เพื่อให้เกิดการคุ้มครองลิขสิทธิ์และการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ

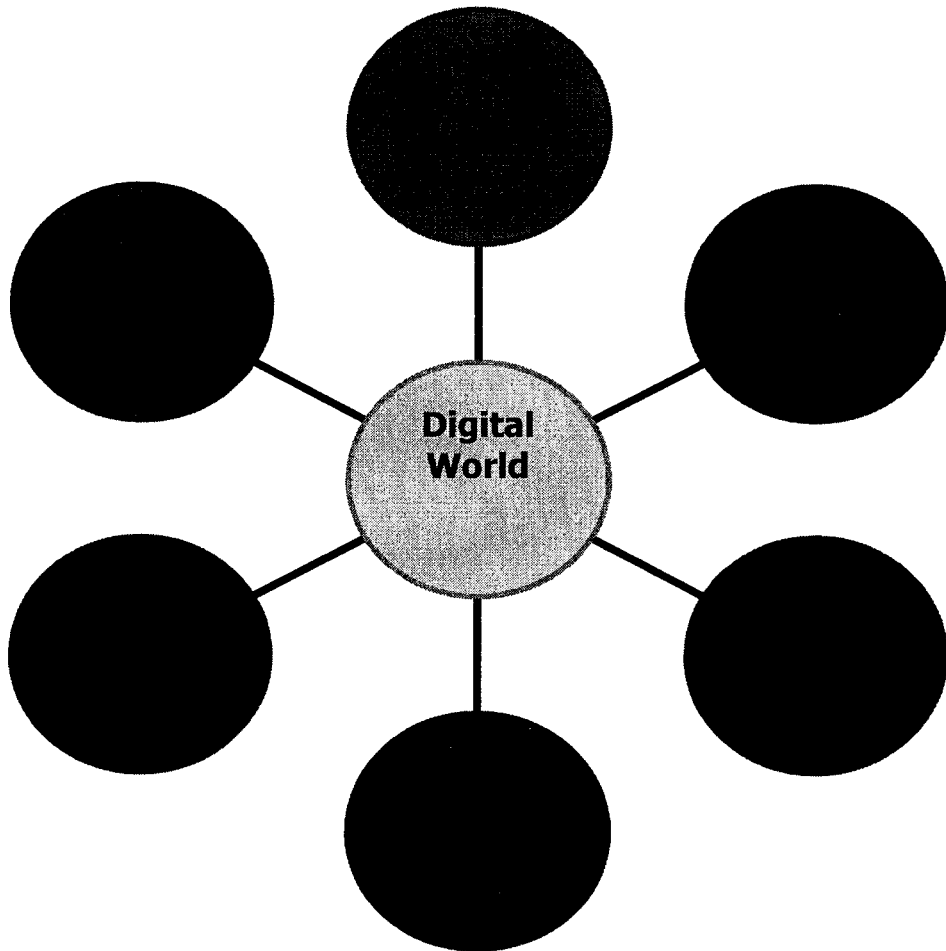
หัวข้อที่ 4 Recent Development of Copyright at the International Level: Main Issues and Progress of the Standing Committee on Copyright and Related Rights (SCCR)

(โดย Mrs. Gao Hang, Director, Copyright Development Services Division, WIPO, Geneva)

- สนธิสัญญาและอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ มีดังนี้
  - Berne Convention (1886)
  - Universal Copyright Convention (1952)
  - Rome Convention (1961)
  - Phonograms Convention (1971)
  - Satellites Convention (1974)
  - TRIPs Agreement (1994)
  - WIPO Copyright Treaty (1996)
  - WIPO Performances and Phonograms Treaty

- การประชุม SCCR ครั้งที่ 24 จะจัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2012 โดยมีวาระที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้
  - Limitation and exceptions: educational and research institutions
  - Limitations and exceptions
  - Protection of broadcasting organizations
- แผนภาพแสดงประเด็นใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์

หัวข้อที่ 5 Practices and Approaches in Providing Capacity Building Programs of Copyright and Related Rights for Developing Countries: The Experience of Japan

(โดย Mr. Satoshi Tsuzuki, Deputy Director, International Affairs Division, Japan Copyright Office, Agency for Cultural Affairs, Tokyo)

- ตั้งแต่ปี 1993 Agency for Cultural Affairs (ACA) ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ WIPO เพื่อให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการบัญญัติกฎหมายลิขสิทธิ์ การสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การคุ้มครองลิขสิทธิ์ รวมถึงการพัฒนาองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ ผ่านโครงการ Asia-Pacific Copyright Systems Enhancement Programs (APACE Program)
- วัตถุประสงค์หลักของ APACE Program มีดังนี้
  - ส่งเสริมความตระหนักรู้ในเรื่องของความสำคัญของการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงสำหรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม และความสำคัญของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ที่เกิดจากการคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่ประสิทธิภาพ
  - จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงในยุคดิจิทัล และการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับ WCT และ WPPT
  - ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศต่างๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศฉบับอื่นๆ และแนวโน้มในระดับนานาชาติ
  - ให้ความช่วยเหลือในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งเกี่ยวกับระบบลิขสิทธิ์ รวมถึงการเพิ่มศักยภาพให้แก่สำนักลิขสิทธิ์ในประเทศต่างๆ รวมถึงการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์
- กลุ่มเป้าหมายของโครงการนี้ คือ กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในเอเชีย-แปซิฟิก โดยเฉพาะประเทศที่ต้องการความช่วยเหลือในการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง
- กิจกรรมภายใต้ APACE Program ได้แก่
  1. การจัดประชุม Asia-Pacific Regional International Symposium on Capacity Building in the field of copyrights and related rights – โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียงที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2. การจัดอบรม Special course on the Enforcement of Copyright and Related Rights – โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาที่มีความพยายามที่จะสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศของตน
3. การจัด Study visit ไป WIPO เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการลงนามในสนธิสัญญาที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์
4. Dispatch of copyright experts – เป็นโครงการส่งผู้เชี่ยวชาญด้านลิขสิทธิ์ไปให้ความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ รวมถึงการสนับสนุนให้ประเทศเหล่านั้นเข้าลงนามในสนธิสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ โดยเมื่อปี 2009 WIPO ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญไปยังประเทศศรีลังกา เพื่อช่วยประเมินความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ในประเทศดังกล่าว
5. การจัด Study Visit เพื่อเยี่ยมชมการดำเนินการขององค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ในประเทศต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เป็นปัญหาในการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์
6. การจัด National Seminars/workshops – เพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ด้านลิขสิทธิ์

หัวข้อที่ 6 ความต้องการของประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการประชุม

- การนำเสนอ Country Report จากผู้แทนของประเทศที่เข้าร่วมประชุม มีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้
  1. ประเทศที่เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ต้องการให้ WIPO ให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ โดยการจัดสัมมนา การฝึกอบรม และ Study Visit ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ให้แก่เจ้าหน้าที่ในองค์กรของตน รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐอื่นๆ เช่น ผู้พิพากษา อัยการ เจ้าหน้าที่ศุลกากร โดยประเด็นที่หลายประเทศให้ความสนใจ ได้แก่ แนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การละเมิดลิขสิทธิ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต รวมถึงการปรับแก้ร่างกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล
  2. ผู้แทนจากหลายประเทศ เช่น กัมพูชา ศรีลังกา ภูฏาน มองโกเลีย บังคลาเทศ ฟิจิ และเนปาล ยอมรับว่า ประชาชนในประเทศของตนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง นอกจากนี้ เจ้าของลิขสิทธิ์ก็ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการสิทธิของตนอย่างเพียงพอ

ดังนั้น การจัดสัมมนา หรือโครงการรณรงค์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และ สิทธิข้างเคียงเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

3. ประเทศส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมประชุม ต้องการให้ WIPO สนับสนุนทั้งด้านการเงินและ ด้านเทคนิค (Financial and technical assistance) ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ โดยอาจของบประมาณจาก WIPO มาจัดกิจกรรม และอาจขอความอนุเคราะห์จาก WIPO ให้ส่งวิทยากร ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านลิขสิทธิ์ในแง่มุมต่างๆ มาให้ความรู้ในกิจกรรมนั้นๆ

4. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์และการดำเนินการขององค์กร จัดเก็บ เป็นปัญหาสำคัญที่หลายประเทศที่เข้าร่วมประชุมได้กล่าวถึง บางประเทศ เช่น มัลดีฟส์ ยังไม่มี การจัดตั้งองค์กรจัดเก็บ จึงต้องการความช่วยเหลือจาก WIPO ในการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บ และ ในหลายๆ ประเทศที่มีการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บแล้ว เช่น ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย มองโกเลีย ก็ยังคงต้องการ ความช่วยเหลือจาก WIPO ในการจัดการกับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์เช่นกัน

5. สำหรับประเทศไทย ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาการละเมิด ลิขสิทธิ์เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะบนสื่ออินเทอร์เน็ต และขณะนี้กรมทรัพย์สินทางปัญญากำลัง ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ นอกจากนี้ กรมฯ กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาแนวทางการบริหาร จัดการ Orphan Works ที่เหมาะสมกับประเทศไทย และมีโครงการจัดสัมมนาเกี่ยวกับ Orphan Works ในปีงบประมาณ 2556 รวมทั้งการจัดจ้างศึกษาวิจัยระบบขององค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ที่เหมาะสม สำหรับประเทศไทย และ Study Visit ในประเทศที่มีองค์กรจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น หาก WIPO มีกิจกรรมใด ที่เกี่ยวข้องกับ Orphan Works หรือประเด็นลิขสิทธิ์อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การสัมมนา หรือการฝึกอบรม ขอให้แจ้งให้กรมฯ ทราบด้วย เพื่อกรมฯ จะได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวต่อไป

สำนักลิขสิทธิ์
พฤษภาคม 2555